

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗΣ ΤΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 2004

Θερμοπυλών 42, Θεσσαλονίκη, ΤΚ 54248
e-mail : etepam.etepam@gmail.com
ιστοσελίδα : www.etepam.gr

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΗΣ ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΘΕΟΧΑΡΙΔΟΥ

Η ΕΤΕΠΑΜ πενθεί την απώλεια της Καλλιόπης Θεοχαρίδου, εκλεκτής συναδέλφου και φίλης.

Η Καλλιόπη (Πόπη) Θεοχαρίδου γεννήθηκε και μεγάλωσε στη Θεσσαλονίκη. Αποφοίτησε από το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής του ΑΠΘ ΤΟ 1973. Έναυσμα στην μελέτη των βυζαντινών μνημείων υπήρξε η εργασία της με αποτυπώσεις που έκανε στη Μάνη, τα καλοκαίρια από το 2^ο έτος της σχολής, δίπλα στον καθηγητή της Βυζαντινής Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Νικόλαο Δρανδάκη.

Το 1974 προσλήφθηκε ως συμβασιούχος μηχανικός στην 9^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων και μετά από επιτυχία σε διαγωνισμό του Δημοσίου έγινε μόνιμη υπάλληλος του ΥΠΠΟ το 1979. Με επαγγελματισμό και αίσθηση καθήκοντος ασχολήθηκε με μελέτες και εργασίες αποκατάστασης των μνημείων της Θεσσαλονίκης. Με την αφορμή των σοβαρών βλαβών που προκάλεσε ο σεισμός του 1978 σε πολύ σημαντικά και μεγάλα μνημεία της πόλης και χάρις στην ειδική νομοθεσία της ΥΑΣΒΕ (Υπηρεσία Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων Β. Ελλάδας) που διευκόλυνε τις προσλήψεις μηχανικών και την άμεση χρηματοδότηση των έργων με αυτεπιστασία, για πρώτη φορά στην Εφορεία Θεσσαλονίκης δημιουργήθηκε μια πολυάνθρωπη τεχνική Υπηρεσία από αρχιτέκτονες, πολιτικούς μηχανικούς και λοιπούς τεχνικούς επιστήμονες που ανέλαβαν τις μελέτες και τις επιβλέψεις των αποκαταστάσεων των σεισμοπλήκτων μνημείων. Ο ρόλος της Πόπης ως συντονίστριας μελετών και έργων στα μνημεία αυτά υπήρξε πολύ σημαντικός καθώς με μεγάλη προθυμία μεταλαμπάδευσε τις ειδικές γνώσεις που είχε αποκτήσει με τις μεταπτυχιακές της σπουδές σε όλους τους συναδέλφους, αλλά και συνέβαλε ώστε να υπάρξει σημαντική συνεργασία με την Πολυτεχνική Σχολή του ΑΠΘ για την αντιμετώπιση των ειδικών θεμάτων στατικής και αντισεισμικής επάρκειας των μνημείων, της επιλογής κατάλληλων συνθέσεων για κονιάματα και ενέματα, της διάκρισης των οικοδομικών φάσεων, την εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων στερέωσης κλπ. Με την δράση της προάσπισε τον ισότιμο ρόλο του μηχανικού στο πλαίσιο της διεπιστημονικής συνεργασίας για τις επεμβάσεις στα μνημεία.

Υπήρξε ένας ακέραιος άνθρωπος με πολύ τεκμηριωμένες απόψεις και είχε πάντα το θάρρος της γνώμης της, την οποία δεν δίσταζε να υποστηρίξει με ευθύτητα και παρηγοσία.

Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στο York της Αγγλίας μετά από υποτροφία και αργότερα το 1985-1986 ως υπότροφος ερευνήτρια στο τμήμα Βυζαντινών Σπουδών του Ερευνητικού Κέντρου Dumbarton Oaks του Πανεπιστημίου Harvard στην Ουάσιγκτον . Στο διάστημα αυτό, την κάλεσαν από το ίδρυμα Paul Getty στην Καλιφόρνια, για την αποκατάσταση θολωτού μνημείου και άλλων εργασιών σε μοναστήρι και την τίμησαν για την προσφορά της.

Το 1981 έγινε διδάκτωρ του ΕΜΠ. Η διατριβή της έχει τίτλο: Η αρχιτεκτονική του ναού της Αγίας Σοφίας στην Θεσσαλονίκη, με εποπτεύοντα καθηγητή τον Χαράλαμπο Μπούρα. Η διατριβή της δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά το 1988 στην αγγλική γλώσσα από τις εκδόσεις BAR (British archaeological reports , International series ,399, με τίτλο : The Architecture of Hagia Sophia , Thessaloniki, from its Erection up to the Turkish Conquest) και από το Υπουργείο Πολιτισμού το 1994 (Η αρχιτεκτονική του Ναού της Αγίας Σοφίας στη Θεσσαλονίκη, από την ίδρυσή του μέχρι σήμερα, ΥΠΠΟ-ΤΑΠΑ, Δημοσιεύματα του Αρχαιολογικού Δελτίου αρ. 52, Αθήνα 1994). Τον Δεκέμβριο του 1995 τιμήθηκε από την Ακαδημία Αθηνών με το βραβείο Γραμμάτων και Καλών Τεχνών (Βραβείο Νικολάου Ι. Καρόλου πρωτότυπης έρευνας για την περιοχή της Μακεδονίας).

Μετά από 15ετή υπηρεσία, παραιτήθηκε από το ΥΠΠΟ και οργάνωσε αρχιτεκτονικό γραφείο ως ελεύθερη επαγγελματίας.

Τόσο ως υπάλληλος, όσο και ως ελεύθερη επαγγελματίας , ασχολήθηκε εξαντλητικά με την έρευνα κάθε έργου που αναλάμβανε, αφήνοντας πολυάριθμες μελέτες. Επέβλεψε την αποκατάσταση μνημείων της Θεσσαλονίκης όπως η Παναγία Αχειροποίητος, το παρεκκλήσι της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος, η Ροτόντα, κ.α. Συνεργάστηκε σε μελέτες για μνημεία σε όλη την Ελλάδα όπως η μονή Μεταμόρφωσης του Σωτήρος στην Κρανιά Λάρισας, το αρχοντικό Φεραίου στην Καστοριά (βραβείο Eurora Nostra το 1998), η μονή Αγίου Διονυσίου στον Όλυμπο, η προμελέτη για την αποκατάσταση του διατηρητέου κτιρίου Τσίλλερ στο δήμο Σικυωνίων Κορινθίας, στην αποκατάσταση μεταβυζαντινών ναών στην Νεμέα, μελέτες για κατασκευές προστασίας όπως το στέγαστρο της ερειπωμένης παλαιοχριστιανικής βασιλικής στο Σισάνι, μελέτη δημιουργίας Μουσείου Εκκλησιαστικής Τέχνης στη Σιάτιστα κ.α.

Συνεργάστηκε σε ερευνητικά προγράμματα όπως του Κάστρου Σερβίων στην Κοζάνη, της καταγραφής και αξιολόγησης του ιστορικού κέντρου της Ξάνθης και έκανε την σχεδιαστική τεκμηρίωση και διάκριση των οικοδομικών φάσεων της Μεγάλης Παλαιοχριστιανικής Βασιλικής Πόλεως Ρόδου, την οποία εκπόνησε υποδειγματικά μετά από ανάθεση της Επιστημονικής Επιτροπής Παρακολούθησης Έργων στα Μεσαιωνικά Μνημεία της Πόλης της Ρόδου υπό τον αείμνηστο Ηλία Κόλλια κ.ά.

Μελέτησε τους ναούς της Λήμνου και το έργο εκδόθηκε στο συλλογικό τόμο «Ναοί και Εξωκλήσια της Λήμνου» (εκδόσεις Λιβάνη 2000). Σημαντική ήταν και η συμβολή της στην τεκμηρίωση μνημείων της Ύστερης αρχαιότητας και των Βυζαντινών χρόνων στον τόμο : «Συντήρηση Αναστήλωση, και αποκατάσταση Μνημείων στην Ελλάδα 1950-2000» που εκδόθηκε το 2006 από το ΠΙΟΠ.

Με αταλάντευτη προσήλωση στην αριστεία και την αξία της επιστημονικής ποιότητας μετέδωσε τη γνώση της για τα μνημεία με πλήθος επιστημονικών ανακοινώσεων σε συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό, αλλά και σαν διδάσκουσα σε σεμινάρια του ΤΕΕ και του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Πολυτεχνικής Σχολής του ΑΠΘ για την προστασία των μνημείων.

Ακούραστη εργάτρια των μνημείων συμμετείχε το 2004, μαζί με πενήντα συναδέλφους μηχανικούς, στην ίδρυση της Εταιρείας Έρευνας και Προώθησης της Επιστημονικής Αναστήλωσης των Μνημείων (ΕΤΕΠΑΜ), ανταποκρινόμενη στο αίτημα να υπάρχει μία επιστημονική εταιρεία που θα απευθύνεται σε αποφοίτους σχολών θετικών επιστημών, με σκοπό την προώθηση και εδραίωση της ιδέας ότι η αναστήλωση και αξιοποίηση των μνημείων διενεργείται μέσα σε ένα ιδιαίτερο πλαίσιο αρχών και τεχνικών με στόχο την διάσωση της αυθεντικότητας και της δομικής συγκρότησης του ιστορικού κτίσματος και παράλληλα την διαφύλαξη και την ανάδειξη των αξιών του. Ήταν η πρώτη πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕΠΑΜ, αλλά και στη συνέχεια υποστήριξε με συνέπεια το έργο της, ως πρόεδρος ή γραμματέας ή μέλος του ΔΣ και συμμετείχε ενεργά σε όλες τις δραστηριότητές της.

Πρέπει να τονιστεί τέλος ότι η Πόπη δεν έπαψε ποτέ να ενδιαφέρεται για τα κοινά, και τα τελευταία χρόνια μετά την συνταξιοδότησή της πρόσφερε βοήθεια σε ΜΚΟ όπως οι Γιατροί χωρίς Σύνορα, ενώ εξασφάλισε την μόρφωση ενός κοριτσιού από την Ουγκάντα. Ποτέ δεν πρόβαλε αυτήν την πλευρά των δραστηριοτήτων της, και υπήρξε πάντοτε συνεπής στις αρχές της ως επιστήμονας και ως Άνθρωπος.

Ο θάνατός της είναι μεγάλη απώλεια για τον κλάδο και την επιστημονική κοινότητα.

Η ΕΤΕΠΑΜ συμμετέχει στο πένθος, εκφράζει τη συμπαράστασή της στην οικογένεια και τους φίλους της, και με ομόφωνη απόφαση του ΔΣ, προσφέρθηκε στεφάνι στη μνήμη της και δόθηκε δωρεά για την υποστήριξη του έργου των Γιατρών χωρίς Σύνορα.